

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 71

Fylke: M. og R.

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Hjöringfjord

Emne: Guffeferdig ungdom

Bygdelaq: Viddal

Oppskr. av: Kar S. Viddal

Gard:

(adresse): Viddal pr. Alesund

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1 Der var ingen fast regel for det, men i Aida før H.a. 1914 fann du fleste gifta si i same soknet.

2 Eg trur, at i du fleste høve, so var det like bra, dersam personen elles var god nokk.

3 I Hjöringfjord herad, so var nesten alle frå same sosiale lag.

4 Ja.

5 Frå gamle tider var det oftast sa, men skilken minke etter kvart sam andre næringer vaks till i landet, s.s. Vindustri fiskeri m.m. Det var viktigast for du sam skilke ha garden, at du kam med dit gifte sam drigde på ein gard, med alle slike gjøremål.

14184

6

Fa

7

Kvi

8

Systrendbyste er nær exipul
bror till kona mi, gaffer
seg med syter mi.

9

Eg vit ikke om slike artaler
frå foreldra side. Dei iunge
fann sikkert på det sjølve.

10

Folk meiner at det er ikke
bra med gifte mellom nær-
slydde. Firmeningar vert
ikke rekna som nærlytt.

11

Kvi

12

Fa

13

Kvi

14

Fa.

15

Kvi

16

Kvi

17

Dei som riste ut, at dei
systrend, som ikke skulde
have garden. Serle gutarne.

18

Fa.

19

Mange gutar sag etter om
gjenta hadde nake hima-
lygge. Men dette om eldre
gjenter er lite kjent.

20

Nei

21

Nei

23

Det var i NMge skjinner at ein gut og ei jente gikk tur om dagen, eksempel søndag, uten i flakk av flure.

24

Etter siste krig er nesten all ungdom ridd frå bygda, so ein får seie og trit at det er själstilla.

25

Kattganger.

26

Nei

27

Di sam haire med till skinner
 eksempel 3-8 o.l.
 Dette kallast å gå ran.
 Ein gikk då frå gard til
 gard i dit gjenberne lag.

28

Ja

29

Frå same grenda

30

Ja.

31

Ingen regel.

32

Ja for det meste.

33

Som får nemnt var det inga direkte skilna på hümiserande bandesäter og tenestegutar.
 Teneste gutarne var som regel unge bande-smäbrukarsäter som fann seg anna yrke i 18-17-18-20 års alderen.

34

Nei

35

Hånddagsredder

14484

- 36 Det vart respektbert hägtid
språkdam og dädofall.
- 37 FRRye far langt veRR. Ellert
ingen reger.
- 38 Det var sylden in fann
läste dör i gamle-tida
Men det kunde at in Rledde
seg ut og farga anlik inRyer
nole, og då gjätsagt forandra
mälet.

39 Ki

40 Ki

41. Ergel far iveren viss det var
fornyRye bräk, men-men,
Rararne hadde sore med på same
staket i sinn inRdam, og då so.

42 Gjentene let inRye opp, viss der
var läst, inRaker til Rjarosten
sinn. Men sam för sagt, der
var sylden läste dör i gamle-
tida

43 FRRye när die gjekR ran (mange
i lag.)

44 Ki

45 Ki

46 S. a in hall sine

47 Fa

48 Helst in annen Reld.

49 Fa, for det neste. 14484

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

50 Vrad for meg ä sore på,
men eg trür at gjekR guben lenge
till same gjenta, sa ende det vord
aftast med gjektarmäl

Tillæg til sp. 47 - 57. 5

Den indlige nattefrier:

Då det er stærkt mange som
trur at, på de Kanter af landet
som natte - lairdegs-friing
var sandt; var moralen lægere
enn andre stader, vill eg
bere ha sagt at di for trur
arnatt. Sjælt sagt var det
individuelst her som andre
stader, men i mine unge
dager reiste eg vidt, som fisker
og sjæmann, og då var det ofte
far derlyfte også om disse ting.
Desuten var og er forlættelse og
i Rtes Rep. stærkt respektert. 14784

51

Det var ymse efter tidbalbarne.
 För 100 års skifte laga gütarne
 med anna. Inake som kallast
 friarskin. Det var till å ha sy-
 saker o l. i gjenterne strikka kals
 bind o l. Sijnare Åg efter
 100 års skifte kyänt gütarne
 venskapsring og klacke. Det
 var då tegn på farlovette.
 og di künne då sitze kvar
 andres foreldre. Altså för di
 skifte güttingar.

52

Ja det var stundom gjort fant-
 bestyrke med friaren. Altså
 ar in eller flere som vilde
 ha plassun hans gå gjenta,
 eller misfornögde fedre med
 partit m, m.

53

Sagflis var i morsom prette
 som alle lag ar, men det
 var na helst in risat som
 gjorde det.
 Byälulik o l. var fyrst brukt
 fyrste gangen Kyeresten sitze
 foreldre til den tilkmande
 i rikemare. Same regel anten
 det var gütten eller gjentasam
 kam på sitzing.
 Då sküde det skrytast byällest
 kütast å lage sa myrke beven
 som råd var. Og fra gammelt
 var skrytten å drage båsen
 (som friaren kam i) langt
 upp på land, å stegh den
 till på in god syllig hang 14484

54 Det var sin gamle bygdsbygger
55 som ingen kunne gjøre nære
med viss i byge der var gjort i Røde

56 Ja, till gagns.

57 Sam krime, både og,

58 Nei

59 Nei

60 Nei

61 Gjenterne venta.

62 I byge med Byrbyge, trur eg.

63 Nei

64 Nei

65 for s.a 100 ör sidan dansa
66 du i bergstasa pruttesindag

67 Det vanlige gjestebod i eldre tid
var gjeldriking da skulde
sluktninger granner tingdom
smake på gjudekast og åt.
Alle mann hadde ät i guta.
Desutan at besöke eldre slukt
ningar Krar andre på for-
sünaren. Ved barnedöp var
det bere fadderörne som var
bedne, for barnetaleb varstort
Ved grärdöd var det bere graver
laget s.a. 10-12 mann.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

14484

68 Nei

69 Gjenterne la seg fyrst, og
da kunne det skende at in
det ar dristigaste gutarne fikk
ligge i lag med ei jente, men
det var lägt på alle. for både
mange gutar og gjenter var for blyge.

70-73

Var ikke vanleg i vår bygd

8

74

Ki, men skindam var det dans etterpå, tulst inn lørdagskveld.

75

Ja, men aldri dans på ankesyner

76

Ki

77-79

Ukjent.

80-85

Ukjent

86

1 Det var vanleg med gutabedg, men ikke naken viss dag. Det vanlige var at, gjentene bånd ungdommen som var hjemme, og bønn over 10 år, på sebra bredde lørdagskvelden di var på sebra.

Nyttige og tilfeldige gjester kom på sebra søndagsmorg. Da sank det leser safler drarke o.l. om kvelden, og ja, atmidligging for mange. Til middag var det ryame-graüt som sa både 6 og 7 etterpå, dans på vollen, og sa ryameringge og leser som siste målt, i 6-6 tiden.

2

På slutten av sebratida, kom gjentene heimfar-graüt (ryame) men skulde vere hemmelig. Da gjalt det for gutarne å stjele graüten frå di, men det var sjelden det lukkast. 14484 Skindam bånd di gutarne men da vere ungdom

88

Kvi

89

Kvi

90-92

Kvi

93

Kvi, bere om Kvelden

94

Ja, ungdommen var altitt
i lag søndagskveldarne.

95-99

Ukjent.

100-103

101 se 100

102 ---

103 ---

Frø. Januar til påske, var
gøttarne på fiske, eller anna
yrke, så dansen fikk vente til
gøttarne kom latt.

104

Kvi.

105

Det var ikkje vanleg at gjenter
gøttar på Kvi i eldre tid her.
Osten dei åka samen på
Kjelke eller sleder. Lørdag og
søndagskveldarne, når gøttar
var hime då. Lesantak gøttar
dei på Kviser der som var is.

106

Alle var med etter rige gnoster.

107-100

Ukjent.

101-128

Ukjent.

128-29. Eg vit ikkje om nare tilfelle
at gjentene fria, men ofte gøttar
dei ran. (i flakk) til gøttarne
skatårnatta og fria i flakk,
på Kjent.